

Lea Virtanen,
yrittäjä, tietohallinnon
ja projektijohtamisen
asiantuntija sekä
johdon konsultti
JobIT Ky

Paljon puhetta ja kirjoitusta innovaatioista

Kun tämän lehden aihe ”Innovaatioita ja massatuotantoa” päätettiin vuosi sitten Systeemyöhydistyksen suunnitteluviikonloppuna, niin innovaatioista ja massatuotannosta odotettiin kirjoitettavan suunnilleen yhtä paljon. Toisin kävi! Kirjoittajat ovat nähneet kaikkialla innovaatioita ja niistähän koko yhteiskuntamme puhuu ja kirjoittaa tälläkin hetkellä.

Massatuotannolla mammonaa

Patenttien ja keksintöjen kehittäminen ei ole halpaa lystiä. Hyvän idean kehittäminen prototyyppiä ja tuotteeksi vie vuosia. Innovaatiot on saatava tuottamaan, se on oletettavasti lähes kaikkien keksintöjen perimmäinen tarkoitus. Ilman massatuotantoa ei ole menestyviä yrityksiä. Patenteilla ja keksinnöillä ei pitkälle pötkitä, jos ideoita ei pystytä tuotteistamaan ja kaupallistamaan. Tässä on erinomaisesti onnistunut Bill Gatesin perustama yritys. Hän on osannut panostaa sekä tuotteistukseen että markkinointiin. Microsoftin kaltaisia organisaatioita syntyy vain ani harvoin, mutta maailmalla on muitakin esimerkkejä nopeasti maailman valloituksen tehneistä innovaatioista. Bill Gatesilla ja Microsoftilla markkinat ovat olleet kotinurkilla toisin kuin meillä suomalaisilla. Kaksikymmentä vuotta sitten ei voinut arvailla, että tänä päivänä pienessä Suomessa on matkapuhelimia valmistava yritys, joka tekee 25 miljardin liikevaihtoa pelkästään puhelimilla tänäkin vuonna. Onneksemme kiinalaisia on enemmän kuin amerikkalaisia ja saksalaisia, jotka ovat hyljeksineet nokialaisia. Massatuotantoa siis tarvitaan taloudelliseen menestykseen. Massatuotantoa puolestaan voivat synnyttää hyvät tuoteinnovaatiot.

Suomi innovoi

Nettiä selaillessa huomasin, että Sitralla oli innovaatio-ohjelma vuosina 2004-2006. Kahden vuoden innovaatio-ohjelman tuloksena syntyi tavoite: Suomesta innovaatiotoiminnan kärkimaa.

Tämän keksimiseen on kahdessa, kolmessa vuodessa epäilemättä upotettu monen ihmisen työpanos ja paljon valtion rahaa, siis meidän veromaksajien rahaa.

Sitrان johdolla jatkettiin työtä innovoinnin saralla ja kesällä julkaistiin ”Kansallinen innovaatiostrategia”, johon on koottu perusajatuksia innovaatioiden kehittämisestä. Tämä strategiako tekee Suomesta innovaatiotoiminnan kärkimään?

Innovaatioyliopistoko ratkaisuksi

Ajankohtainen innovaatiohanke on innovaatioyliopisto, joka on edennyt ainakin julkisuudessa olevien tietojen mukaan kohtuullisesti. Nyt ollaan tilanteessa, jossa keskustellaan kiihkeästi Helsingin ja Espoon välillä yliopiston sijoituspaikasta. Kummallakin kaupungilla on omat hyvät perustelunsa ja nähtäväksi jää, kumpi kaupunki vetää pidemmän korren. Yliopisto on saanut taakseen vahvan osaajakaartin Koneen Matti Ala-Luhdan johdolla ja varmuuden siitä, että yliopisto aloittaa toimintansa vuonna 2010, mutta hallinnollisen keskuksen paikasta on päästävä sopuun ennen sitä.

Olisiko innovaatioyliopisto askel Sitran projektissa syntyneeseen tavoitteeseen. Innovaatioiden markkinointi on perinteisesti Suomessa ollut se, johon hyvätkin innovaatiot ovat kompastuneet. Kun tekninen ja kaupallinen osaaminen saatetaan yhteistyöhön ja lisätään vielä ripaus taiteellisuutta muotoiluun, löydetään tulevaisuudessa apua kompastelemaan markkinointiin.

Kilpailun innovatiivisuutta

Suomessa on pitkät perinteet erilaisilla innovatiivisuuskilpailuilla. Tuottava idea kilpailussa on kerätty innovaatioita 30 vuoden ajan. Kilpailulla on maineikkaita vetäjiä Keskuskauppakamaria, Kauppalehteä, Suomen Yrittäjiä ja mm. Työ- ja elinkeinoministeriö. Kilpailun ideana on innovatiivisen yritystoiminnan edistäminen.

Toinen kilpailu on INNOSUOMI -08. Tämän vuoden teemana on ympäristö ja energia, joka on osunut oikeaan ajankohtaan, kun Suomi kipristelee korkeiden energiahintapaineiden kanssa ja samalla pyrkii löytämään puhtaampia vaihtoehtoja tulevaisuuden energiaratkaisuiksi EU:ssa tehtyjen periaatepäätösten mukaisesti. INNOSUOMI brändin tavoitteena on edistää käytännönläheisesti ja

jatkuvasti uudistuen luovuutta, osaamista, yrittäjyyttä ja yhteistyötä Suomessa siten, että edellytykset kaikinpuoliseen hyvinvointiin koko maassa paranevat. Hankkeen suojelijana on Tasavallan presidentti.

Systeemityön tuottamia innovaatioita

Meidän alallamme ohjelmistoyrittäjät ovat tuoteliaita innovaatioiden kehittäjiä. Tässäkin lehdessä on esitelty muutama innovaatio, joka on syntynyt ohjelmistoyrittäjien piirissä. Innovaatio on Wikipedian määritelmän mukaan jokin uutuus, tavallisimmin jokin uutuustuote, esimerkiksi teollinen tai tekninen keksintö. Innovaatio voidaan ymmärtää ideana, käytäntönä tai esineenä, jota yksilöt pitävät uutena (Rogers 2003). Innovaatiot jakautuvat karkeasti kahteen luokkaan. On mullistavia innovaatioita ja vähittäisin muutoksin syntyviä innovaatioita.

Kun lehtemme artikkeleita selailee, niin sieltä löytyy innovaatioita, jotka ovat vielä menestysensä alkutaipaleella tavoittelemassa suurempia markkinoita ja toisaalta jokunen, joka on jo löytänyt vakiintuneen jalansijan ainakin lähimarkkinoilla. Tie maailman laajuiseen menestykseen on pitkä ja vaikea. Yrittäjiä läheltä seuranneena olen nähnyt epäonnistuneita ja kalliiksi tulleita yrityksiä, joissa yrittäjä kärsii rohkeudestaan elinikäisellä velkakierteellä. Toisaalta yrittämättä ei synny mitään, ainakaan uutta.

Tuoteinnovaatioiden ohella lehdessä on pohdittu systeemityön näkökulmasta innovaatiota mm. uudelleenkäyttöä ja avoimen koodin hyödyntämistä, virheettömän koodin tuottamisen hankaluutta ja testauksen innovatiivisuutta. Nämä kuuluvat luokkaan vähittäisin muutoksin syntyvät innovaatiot. Lukijan arvioitavaksi jätän näiden innovaatioiden merkityksen kunkin omassa toimintaympäristössä. Varmasti näillä kaikilla systeemityön osa-alueilla on jatkossakin puhaltamassa uusia tuulia ja kun sukupolvet vaihtuvat, niin vanhat asiat vähintään keksitään ja nimetään uudelleen.

Pitkään on yritetty moduulien uudelleenkäyttöä. Pohdin, miksi ohjelmoida haluaa koodata sellaista, mitä on jo koodattu aina uudelleen ja uudelleen. Avoimet rapapinnatkin on keksitty jo kauan sitten. Ehkä yksi asia ohjelmoijan näkökulmasta on se, että ohjelmointityö alkaa tuntua rutiinilta, jos vain kutsutaan valmiita moduuleja. Vapaat kädet ohjelmoijalle antaa mahdollisuuden ongelman ratkaisuun usealla tavalla ja myös mahdollisuuden persoonalliseen ajatteluun. Toinen kysymys on, onko koodi silloin optimoitua ja koodaus tuottavaa. Uudelleenkäytettävyyys on ehkä yksi ratkaisu tuottavampaan työhön, myös testauksen määrä vähenee tätä kautta. Toki välinekehityskin vaikuttaa siihen, että yleismoduuleita koodataan uudelleen ja uudelleen vuosi toisensa jälkeen.

Viherherääminen

Henkilökohtaisesti olen viimeisen vuoden aikana kokenut viherheräämisen. Vihreä ICT on vallannut alaa ja sen merkitystä ei voi enää väheksyä toimittajavalintoja tehtäessä. Imago merkityksen lisäksi vihreä ICT säästää puhdasta rahaa. Organisaatiosta ja laitekannasta riippuen voi olla isokin merkitys sillä ovatko esimerkiksi laitteet yön yli päällä kuluttaen kallista energiaa. Suurin energiahukka tapahtuu yleensä konesaloissa, joiden suunnittelu on harvassa paikassa toteutettu huomioiden tämän päivän energiakustannukset. Onko esimerkiksi energian talteenotto suunniteltu ja toteutettu ja miten tilojen käyttö on optimoitu huomioiden pienenevät palvelinkoot.

Vihreän ICT:n teeman alla tässä lehdessä tutustutaan innovaatioon, jonka avulla tavoitellaan työasemien virrankulutusta vähentämällä säästöjä. Tähän innovaatioon tutustuessani joitakin kuukausia sitten totesin, että tämä sopii erityisesti verkossa olevien kiinteiden työasemien hallintaan ja myös mainiosti tämän vuoden INNOSUOMI teemaan ympäristö ja energia sekä tämän Systeemityölehden teemaan.

